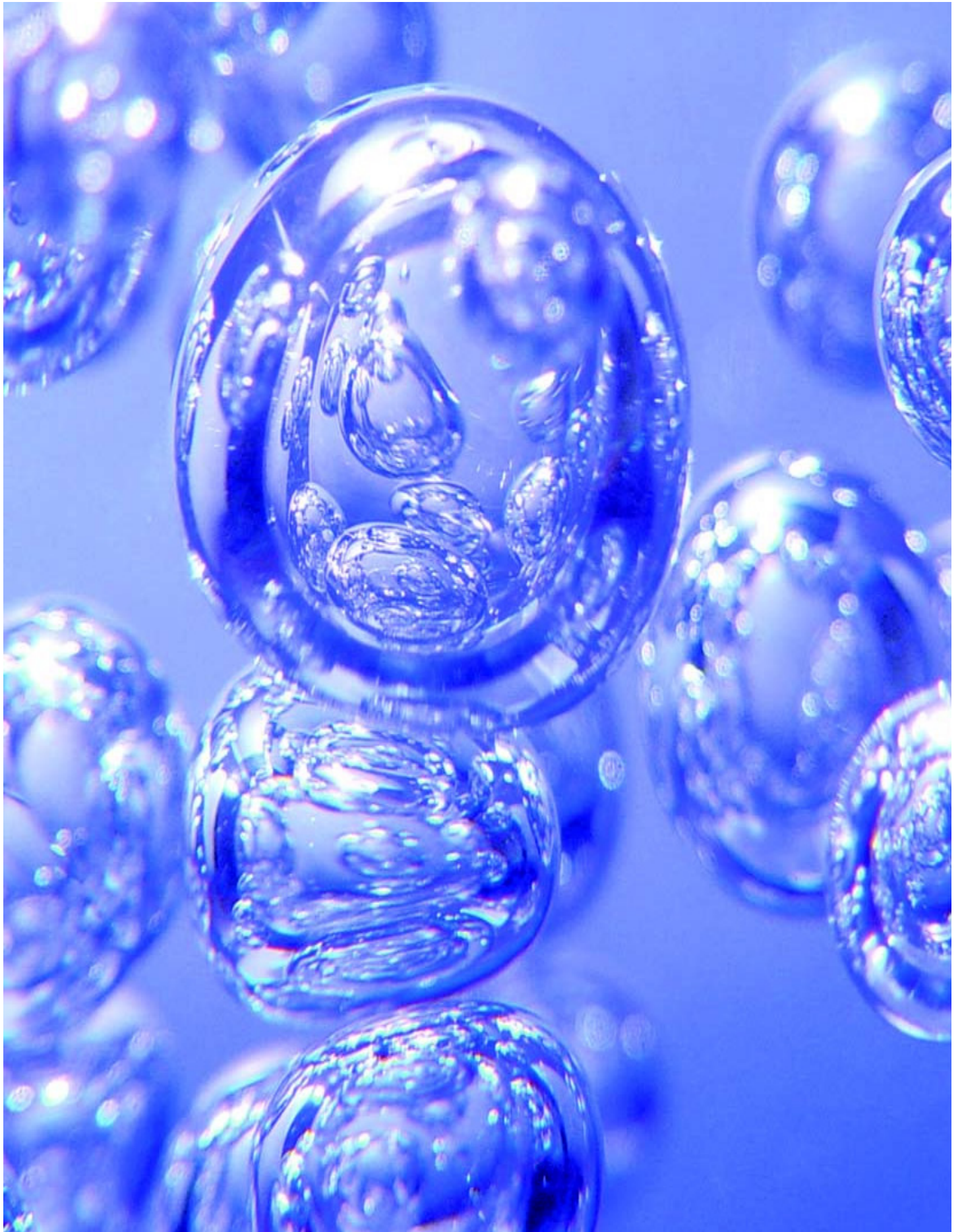

Βοήθεια
σ' αυτόν που παράγει
Καινοτομία

Intellectual Assets Centre,
realising Scotland's potential

ΕΦΕΥΡΕΣΗ &
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Βοήθεια στον
Καινοτόμο

ΕΦΕΥΡΕΣΗ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν είναι ακριβείς, αλλά καμία νομική ευθύνη δεν είναι αποδεκτή για τυχόν λάθη, παραλείψεις ή παραπλανητικές δηλώσεις που περιλαμβάνονται στις πληροφορίες και προκαλούνται από αμέλεια ή άλλο λόγο, και καμία ευθύνη δεν είναι αποδεκτή όσον αφορά τις επιχειρήσεις, εταιρείες, ή άλλους οργανισμούς που αναφέρονται.

Το φυλλάδιο αυτό είναι μετάφραση του αγγλικού φυλλαδίου με τίτλο "Invention & Innovation" που αρχικά γράφτηκε και ερευνήθηκε από τους James Houston και Douglas Robertson του Πανεπιστημίου του Strathclyde στην Γλασκώβη, Σκωτία το 1997 και αναθεωρήθηκε το 2006 και 2008 από "Research & Knowledge Exchange Services" στο Πανεπιστήμιο του Strathclyde. Το φυλλάδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε από την Κυβέρνηση της Σκωτίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και δημοσιεύθηκε από το "Intellectual Assets Centre".

Το φυλλάδιο μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε για τα ελληνικά δεδομένα από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ)- 2010, με τη βοήθεια και των συγγενών φορέων (Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Διεύθυνση Εμπορικής & Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου).

Εισαγωγή

Το φυλλάδιο αυτό αναφέρεται στην εφεύρεση και την καινοτομία παρουσιάζοντας εν συντομία θέματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας, γενικές πληροφορίες για τα κόστη και συμβουλές για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής καινοτομίας.

Διανοητικά Αγαθά

Ως «διανοητικά αγαθά» εννοούμε τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας καθώς επίσης και όλα τα άλλα άυλα αγαθά που προσθέτουν την αξία σε μια επιχείρηση. Κάθε επιχείρηση έχει διανοητικά αγαθά. Αποτελούν στοιχεία της γνώσης και προσθέτουν εμπορική αξία σε μία επιχείρηση. Ειδικότερα, αυτά είναι τα καταγεγραμμένα ή τα δυνάμενα να καταγραφούν συλλογικά άυλα αγαθά μιας επιχείρησης. Παραδείγματα διανοητικών αγαθών είναι οι γνώσεις των εργαζομένων, η ενημέρωση/φήμη στην αγορά και τα εμπορικά μυστικά. Η γνώση απλώς του «πώς να κάνεις κάτι» δεν είναι διανοητικό αγαθό. Είναι δυνατόν όμως να μετατραπεί σε ένα διανοητικό αγαθό αν έχει κάποια μορφή εμπορικής ζήτησης ή εμπορικής αξίας στην αγορά.

Τα διανοητικά αγαθά είναι άυλα αγαθά με εμπορική αξία και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα εμπορικά σήματα, τα franchises, τις συμφωνίες αποκλειστικής χρήσης. Αν και η αξία των διανοητικών αγαθών είναι δύσκολο να καθοριστεί, εν τούτοις είναι σαφές ότι προσθέτουν αξία σε μια επιχείρηση. Γι' αυτό πρέπει να γίνεται σωστή διαχείριση και εκμετάλλυσή τους.

Τι είναι Διανοητική Ιδιοκτησία (ΔΙ);

Η Διανοητική Ιδιοκτησία είναι μια ιδιαίτερη κατηγορία διανοητικών αγαθών που περιλαμβάνει τις δημιουργίες του ανθρώπινου μυαλού: εφευρέσεις, λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα, εικόνες, ονόματα, σχέδια κ.λ.π. που χρησιμοποιούνται στο εμπόριο.

Η ιδιοκτησία αυτής της περιουσίας εξασφαλίζεται μέσω διεθνών συμβάσεων για τα δικαιώματα της ΔΙ που έχουν κυρωθεί με εθνικούς νόμους, όπως πχ ο Ν. 1607/1986 για τα ευρωπαϊκά διπλώματα ευρεσιτεχνίας και ο Ν. 215/1975 για τη Διεθνή Σύμβαση Παρισίων.

Η ΔΙ είναι λίγο διαφορετική από οποιαδήποτε άλλη μορφή ιδιοκτησίας. Μπορεί να πωληθεί, να μισθωθεί ή ακόμη και να παραιτηθεί κάποιος από αυτήν. Είναι η ιδιοκτησία επάνω στην οποία βασίζονται οι ρυθμίσεις που αφορούν τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης από τις οποίες ο ιδιοκτήτης κάποιου δικαιώματος ΔΙ μπορεί να αντλήσει οικονομικά ευεργετήματα.

Τα δικαιώματα ΔΙ εμπίπτουν σε τέσσερις κατηγορίες:

- Διπλώματα ευρεσιτεχνίας και Πιστοποιητικά Υποδείγματος Χρησιμότητας
- Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Καταχωρημένα σχέδια ή υποδείγματα
- Εμπορικά σήματα.

Τα δικαιώματα που παρέχονται στο δικαιούχο της ΔΙ μπορούν να του εξασφαλίσουν για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα μονοπωλιακά δικαιώματα ή εναλλακτικά τη δυνατότητα να ορίσει (π.χ. με άδεια εκμετάλλευσης) ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη που θα τα εκμεταλλεύονται νομίμως, χωρίς να θεωρείται ότι προβαίνουν σε παραβίαση αυτών των δικαιωμάτων. Δεν πρέπει να θεωρήσει κανείς ότι η ΔΙ αναφέρεται αποκλειστικά σε εφευρέσεις «υψηλής τεχνολογίας» ή στην καινοτομία. Στην πραγματικότητα, ακόμα και τα πιο κοινά, καθημερινά αντικείμενα μπορούν να καλύπτονται από το σύστημα της προστασίας της ΔΙ. Ένα

παράδειγμα είναι μια μπίρα που μπορεί να ενσωματώνει όλες τις κατηγορίες διανοητικής ιδιοκτησίας.

Πιο συγκεκριμένα: Το κοίλο πλαστικό σφαιρίδιο στη βάση του δοχείου καλύπτεται από ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ενώ το σχέδιο της ετικέτας του δοχείου προστατεύεται από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Το σχήμα μπορεί να είναι προστατευμένο από βιομηχανικό σχέδιο και η επωνυμία ή το λογότυπο της επιχείρησης είναι συνήθως ένα καταχωρημένο εμπορικό σήμα. Η τεχνογνωσία σχετικά με τη συνταγή του περιεχομένου παραμένει ένα πολύ καλά φυλαγμένο εμπορικό μυστικό.

Τι σημαίνουν οι όροι αυτοί;

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ)

Το ΔΕ είναι τίτλος προστασίας με διάρκεια προστασίας 20 χρόνια που χορηγείται στον δικαιούχο για επινοήματα νέα, που εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και είναι επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής. Θα πρέπει να μην εξαιρούνται από τον νόμο για τη χορήγησή τους.

Ειδικότερα:

Νέα θεωρείται μια εφεύρεση εάν δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής.

Εφευρετική δραστηριότητα θεωρείται ότι εμπεριέχει μια εφεύρεση εάν, σύμφωνα με την κρίση ενός ειδικού δεν προκύπτει με εμφανή τρόπο από τη στάθμη της τεχνικής.

Βιομηχανική εφαρμογή θεωρείται ότι έχει μια εφεύρεση εάν το αντικείμενό της μπορεί να παραχθεί ή να χρησιμοποιηθεί σε οποιονδήποτε τομέα παραγωγικής δραστηριότητας.

Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ)

Το ΠΥΧ είναι τίτλος προστασίας με ισχύ για επτά (7) χρόνια και χορηγείται στον δικαιούχο για τρισδιάστατα αντικείμενα, με καθορισμένο σχήμα και μορφή, που δίνουν λύση σε κάποιο πρόβλημα και διαθέτουν τα χαρακτηριστικά του νέου και βιομηχανικά εφαρμόσιμου.

Στην Ελλάδα το ΔΕ ή το ΠΥΧ παρέχει στον κάτοχό του, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το μονοπωλιακό δικαίωμα να παράγουν, χρησιμοποιούν, πωλούν και γενικά να εκμεταλλεύονται το πόνημά τους στην Ελλάδα. Έτσι αποκλείουν κάθε τρίτο να εκμεταλλευτεί με οποιονδήποτε τρόπο την εφεύρεσή τους.

Το περιεχόμενο ενός ΔΕ ή ΠΥΧ δημοσιεύεται ως μέρος της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης και επομένως δεν παραμένει μυστικό. Όταν δημοσιευθεί η εφεύρεση γίνεται γνωστή στους ανταγωνιστές και έτσι μπορεί να αποτραπεί η παράνομη χρήση του από τρίτους. Επιπλέον ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει από τα Ελληνικά δικαστήρια την άρση της προσβολής του και την παράληψή της στο μέλλον ή αποκατάσταση της ζημίας που έπαθε ή απόδοση ωφέλειας τρίτου από την παράνομη εκμετάλλευση. Η δύναμη του διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι επομένως σημαντική.

Στο ενημερωτικό φυλλάδιο του OBI με τίτλο “οδηγίες για την απόκτηση ΔΕ/ΠΥΧ” περιέχεται λεπτομερής ανάλυση για την διαδικασία καταχώρησης ενώπιον του OBI.

Πνευματική Ιδιοκτησία

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύουν την έκφραση μιας πρωτότυπης ιδέας αλλά όχι την ίδια την ιδέα. Παραδείγματος χάριν το μυθιστόρημα προστατεύεται αλλά όχι η πλοκή του.

Με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κάθε πρωτότυπο δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή. Ενδεικτικά αναφέρονται: γραπτά ή προφορικά κείμενα, μουσικές συνθέσεις, θεατρικά έργα, χορογραφίες, παντομίμες, οπτικοακουστικά έργα, έργα εικαστικών τεχνών, συμπεριλαμβανομένων των αρχιτεκτονικών έργων και των φωτογραφιών, μεταφράσεις, διασκευές, προσαρμογές και άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων λαϊκής παράδοσης, εγκυκλοπαίδειες, ανθολογίες και βάσεις δεδομένων, εάν η επιλογή ή η διευθέτηση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη, προγράμματα Η/Υ και

το προπαρασκευαστικό υλικό σχεδιασμού τους.

Το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας αναγνωρίζει επίσης τα παρακάτω είδη συγγενικών δικαιωμάτων: των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών υλικών φορέων ήχου και/ή εικόνας, των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, των εκδοτών των κατασκευαστών βάσεων δεδομένων και το δικαίωμα σε προηγούμενως αδημοσίευτα έργα

Τα πνευματικά δικαιώματα ισχύουν εξίσου για τα έργα που βρίσκονται στο διαδίκτυο ή τα έργα που είναι ψηφιοποιημένα.

Η διάρκεια της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εξαρτάται από τη φύση του έργου. Κατά γενικό κανόνα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ισχύουν κατά τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και επιπλέον για 70 έτη μετά το θάνατο αυτού, που υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους, το οποίο έπεται του θανάτου του δημιουργού.

Στην περίπτωση των συγγενικών δικαιωμάτων η προστασία διαρκεί, υπό προϋποθέσεις, 50 χρόνια μετά την ημερομηνία ερμηνείας, εκτέλεσης, παραγωγής, μετάδοσης ή έκδοσης.

Αντίθετα με την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η απόλαυση και η άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν υπόκεινται σε καμία διατύπωση. Δεν απαιτείται συνεπώς η τήρηση κάποιας τυπικής διαδικασίας ή η σύμπραξη κάποιας κρατικής ή μη υπηρεσίας για την αναγνώριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε ένα έργο, όπως ισχύει για την κτήση δικαιωμάτων επί άλλων άυλων αγαθών (πχ. κατοχύρωση σήματος).

Για τη διασφάλιση του δημιουργού και για την ύπαρξη ενός στοιχείου για την απόδειξη της πατρότητας ακολουθούνται στην πράξη διάφορες πρακτικές. Ενδεικτικά αναφέρονται δύο από αυτές: Η μια συνίσταται στην πράξη κατάθεσης του πνευματικού δημιουργήματος ενώπιον συμβολαιογράφου. Η κατάθεση του έργου στο συμβολαιογράφο εφοδιάζει τον δημιουργό με το αποδεικτικό στοιχείο της βεβαίας χρονολογίας το οποίο εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστήριο σε περίπτωση δίκης περί προσβολής των δικαιωμάτων στο έργο αυτό.

Η δεύτερη τακτική που ακολουθείται είναι η αποστολή συστημένης επιστολής με αποστολέα και παραλήπτη τον ίδιο το δημιουργό (ή και παραλήπτη τρίτο), φύλαξη της απόδειξης και διατήρηση της συγκεκριμένης επιστολής, στην οποία θα περιλαμβάνεται το έργο, κλειστής μέχρι -και εφόσον βέβαια- προκύψει κάποια διαφορά αναφορικά με το συγκεκριμένο έργο, όποτε και η εν λόγω επιστολή θα ανοιχθεί ενώπιον του δικαστηρίου από δικαστή, ο οποίος θα βεβαιώσει και το περιεχόμενό της.

Ο αρμόδιος Οργανισμός στην Ελλάδα για τα πνευματικά δικαιώματα είναι ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ).

Στα ενημερωτικά φυλλάδια του ΟΠΙ που βρίσκονται στην ιστοσελίδα του www.opi.gr υπάρχει ανάλυση των ισχυουσών διατάξεων για την πνευματική ιδιοκτησία.

“Τα πνευματικά δικαιώματα αποτρέπουν τους τρίτους από την αντιγραφή ενός έργου με οποιοδήποτε μέσο και αν παρουσιάζεται αυτό.”

Καταχωρημένα βιομηχανικά σχέδια

Στην Ελλάδα η προστασία των βιομηχανικών σχεδίων καλύπτεται από τις διατάξεις του ΠΔ 259/1997 και του Κανονισμού 6/2002 (ΕΚ) της 12/12/2001.

Καταχωρημένα Σχέδια

Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται εφόσον γίνει καταχώρησή του στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ). Επίσης προστατεύεται στην Ελλάδα εφόσον έχει γίνει διεθνής καταχώρηση στον Παγκόσμιο Οργανισμό Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ), με χώρα προσδιορισμού την Ελλάδα ή έχει κατατεθεί κοινοτικό σχέδιο στο Γραφείο Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς (ΟΗΙΜ).

Με την καταχώρηση προστατεύουμε την εξωτερικά ορατή εικόνα ενός βιομηχανικού ή βιοτεχνικού προϊόντος ή μέρους αυτού, η οποία προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Η γραμμή, το περίγραμμα, το σχήμα, η μορφή και το χρώμα αποτελούν μεταξύ των άλλων, στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης του προϊόντος.

Βασικές προϋποθέσεις για την προστασία ενός βιομηχανικού σχεδίου είναι να είναι νέο, δηλαδή να μην έχει διατεθεί στο κοινό κανένα πανομοιότυπο σχέδιο ή υπόδειγμα, και να έχει ατομικό χαρακτήρα, δηλαδή να δημιουργεί στον ενημερωμένο χρήστη μοναδική εντύπωση έναντι οποιουδήποτε άλλου σχεδίου.

Στις κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες μπορεί να ζητηθεί προστασία συγκαταλέγονται τα κοσμήματα, τα είδη ένδυσης και υπόδησης, διατροφής, υφαντουργίας, επίπλωσης, διακόσμησης, συσκευασίες, συσκευές και μηχανήματα, παιχνίδια και πολλές άλλες κατηγορίες συμπεριλαμβανομένων και των τυπογραφικών συμβόλων.

Στο ενημερωτικό φυλλάδιο του ΟΒΙ με τίτλο “οδηγίες για την καταχώρηση σχεδίου ή υποδείγματος” περιέχεται λεπτομερής ανάλυση της διαδικασίας καταχώρησης ενώπιον του ΟΒΙ.

Εμπορικά σήματα

Τα εμπορικά σήματα στην πραγματικότητα δεν προστατεύουν την καινοτομία του προϊόντος ή την πρωτοτυπία του αλλά προσδιορίζουν και ίσως εξασφαλίζουν την ποιότητα και την πηγή των αγαθών ή υπηρεσιών. Όπως η επωνυμία της επιχείρησης ή το όνομα περιοχών, ένα εμπορικό σήμα μπορεί να θεωρηθεί ιδιαίτερης αξίας για μια επιχείρηση.

Για να καταχωρηθεί ένα εμπορικό σήμα πρέπει να είναι επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως, ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.

Μπορούν να αποτελέσουν σήμα ιδίως οι λέξεις, τα ονόματα φυσικών ή νομικών προσώπων, τα ψευδώνυμα, οι απεικονίσεις, τα σχέδια, τα γράμματα, οι αριθμοί, οι ήχοι, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών φράσεων, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του.

Ως σήμα θεωρείται και ο τίτλος εφημερίδας ή περιοδικού.

Τα πιο αποτελεσματικά εμπορικά σήματα είναι συχνά νέες λέξεις που παραμένουν προσκολλημένα στο νου του κοινού (παραδείγματος χάριν «TIPPEX» ®).

Ένα εμπορικό σήμα πρέπει να προορίζεται για εμπορική χρήση, να μην είναι παραπλανητικό ούτε αντίθετο στο νόμο ή την ηθική, να μην είναι παρόμοιο ούτε ίδιο με προγενέστερα κατατεθειμένα σήματα για ίδια ή παρεμφερή αγαθά.

Το εμπορικό σήμα μπορεί να ανανεώνεται επ’άοριστον, κατόπιν πληρωμής επιπρόσθετων τελών.

Ένα καταχωρημένο εμπορικό σήμα προστατεύει τον κάτοχό του εξασφαλίζοντας του το αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί, να διαθέτει στην αγορά προϊόντα ή υπηρεσίες ή να εξουσιοδοτεί τη χρήση του σε άλλους “κατόπιν αποζημίωσης”.

Είναι απαραίτητο να υποβάλει κανείς αίτηση προστασίας εμπορικού σήματος για την κατάλληλη

κατηγορία, στην αρμόδια αρχή, ανάλογα με το αν η κατάθεση γίνεται σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο. Είναι σημαντικό να εξασφαλίζει κανείς προστασία στην κατηγορία που είναι συναφής με την επιχείρησή του, διότι, συνήθως, μπορεί να κινηθεί νομικά μόνο εφόσον κάποιος παραβιάζει τα δικαιώματά του σε αυτή την συγκεκριμένη κατηγορία. Για παράδειγμα, εάν έχεις υποβάλει αίτηση προστασίας για την κλάση 25 (ενδύματα) και όχι για την κλάση 18 (τσάντες) ή 14 (λουριά ρολογιών) και κάποιος χρησιμοποιεί την μάρκα του προϊόντος σου σε μία τσάντα, δεν έχεις πολλές δυνατότητες να διεκδικήσεις τα δικαιώματά σου.

Τα αγαθά και υπηρεσίες για τα οποία καταχωρείται ένα εμπορικό σήμα, κατατάσσονται σε ειδικές κλάσεις.

Η παραβίαση δικαιώματος ενός καταχωρημένου εμπορικού σήματος είναι ευκολότερο να αποδειχθεί στο δικαστήριο από ένα μη καταχωρημένο. Επίσης είναι ευκολότερο να αποδειχθεί ότι οι ενέργειες του ανταγωνιστή έχουν παραπλανήσει τους πιθανούς πελάτες και ως εκ τούτου προκάλεσαν απώλεια ή ζημία στην επιχείρηση του ιδιοκτήτη ενός δημοσιευμένου εμπορικού σήματος.

Όλα τα κατατεθειμένα εμπορικά σήματα εγγράφονται στα βιβλία εμπορικών σημάτων και είναι χρήσιμο πριν υιοθετηθεί ένα σήμα, για οποιοδήποτε προϊόν/ υπηρεσία μιας επιχείρησης, να πραγματοποιηθεί μια έρευνα που θα δείξει αν το επιθυμητό σύμβολο ή η λέξη χρησιμοποιούνται ήδη.

Η Δ/ση Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Γενική Γραμματεία Εμπορίου) είναι αρμόδια για την εφαρμογή του Ν. 2239/94 περί σημάτων (ΦΕΚ 152 Α) με τον οποίο παρέχεται προστασία σε εθνικό επίπεδο του σήματος των προϊόντων ή και υπηρεσιών των επιχειρήσεων.

Στην ιστοσελίδα www.gge.gr υπάρχουν χρήσιμες πληροφορίες για τέλη, διαδικασία και λοιπά θέματα.

Εμπιστευτικές πληροφορίες, τεχνογνωσία και εμπορικά μυστικά

Η νομική προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των καταχωρημένων σχεδίων και των καταχωρημένων εμπορικών σημάτων απαιτεί δημοσίευση. Ίσως, όμως, υπάρχουν κάποιες πληροφορίες που είναι καλύτερα προστατευμένες και έχουν μεγαλύτερη αξία για την επιχείρηση αν κρατηθούν μυστικές. Τέτοιες πληροφορίες είναι γνωστές σαν “εμπιστευτικές πληροφορίες”, ή εμπορικά μυστικά, ή τεχνογνωσία και βασίζονται στην αρχή της “εμπιστευτικότητας” για την προστασία τους. Η αξία τέτοιων πληροφοριών έγκειται στην αποκλειστικότητά τους και οποιαδήποτε κοινολόγησή τους πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά, να ελαχιστοποιείται, αν είναι δυνατόν, και να καλύπτεται από μια συμφωνία εμπιστευτικότητας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

Σε περίπτωση που εμπιστευτικές πληροφορίες δημοσιοποιούνται λόγω παραβίασης ή απειλουμένης παραβίασης της εμπιστευτικότητας είναι δυνατόν να ληφθούν νομικά μέτρα ενάντια στο συμβαλλόμενο μέρος που έχει ήδη αποκαλύψει τις πληροφορίες, ή απειλεί να τις αποκαλύψει. Εντούτοις για να είναι επιτυχής οποιαδήποτε ενέργεια πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι πληροφορίες είναι όντως εμπιστευτικές και έχουν αποκαλυφθεί μόνο ως εμπιστευτικές. Μια κατάλληλα συνταγμένη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας θα βοηθήσει σε αυτό. Υπάρχουν πολλά είδη και μορφές συμφωνιών εμπιστευτικότητας. Ένα παράδειγμα μιας Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας μπορεί να βρεθεί στο παράρτημα Ι του εντύπου αυτού. Εντούτοις, πρέπει να ελέγχονται οι ακριβείς ανάγκες σας με έναν νομικό σύμβουλο.

Μια από τις επιλογές στη διαχείριση των διανοητικών περιουσιακών στοιχείων είναι η καταχώρηση για την προστασία τους (όπως η κατοχύρωση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μιας εφεύρεσης) ή, εναλλακτικά, η διατήρηση των πληροφοριών ως εμπιστευτικών. Οποιοσδήποτε τρόπος και αν επιλεγεί η εμπιστευτικότητα είναι υψίστης σημασίας.

Η σοφή διαχείριση των εμπιστευτικών πληροφοριών, η επιλογή της κατάλληλης μορφής προστασίας και ο σωστός συγχρονισμός είναι τα μέσα που μπορούν να μετατρέψουν μια έξυπνη ιδέα σε ένα επικερδές αγαθό.

“Όπως η εμπορική επωνυμία ή το domain name, έτσι και το εμπορικό σήμα μπορεί να προσδώσει σημαντική αξία στην επιχείρηση.”

Συνεργασία και χορήγηση αδειών

Πριν την έναρξη της εμπορικής εκμετάλλευσης των διανοητικών περιουσιακών στοιχείων, μια αυστηρή αξιολόγηση του τι θα απαιτηθεί και ένα σχέδιο για την περαιτέρω δράση είναι απολύτως απαραίτητα. Υπάρχουν τρία γενικά στάδια που πρέπει να πληρωθούν για να μετατρέψουν μια ιδέα σε ένα προϊόν ή μια υπηρεσία έτοιμη προς πώληση: Περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της αγοράς), παραγωγή και εξεύρεση μιας αγοράς.

Κάθε στάδιο μπορεί να απαιτήσει σημαντική επένδυση. Μια επιχείρηση μπορεί να έχει αρκετούς πόρους (ανθρώπινους και οικονομικούς) για να αναλάβει να υλοποιήσει αυτά τα στάδια από μόνη της αλλά, συχνά, αυτό δεν είναι δυνατό και πρέπει να αναζητηθεί εξωτερική βοήθεια. Η εξωτερική βοήθεια μπορεί να αφορά την περαιτέρω έρευνα και την ανάπτυξη μέσω της συνεργασίας με ένα Πανεπιστήμιο, ένα Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, ή μια άλλη επιχείρηση, ή τη λήψη εξειδικευμένων υπηρεσιών από άλλους οργανισμούς.

Ο οργανισμός «συνεργασίας» μπορεί να φέρει μια νέα δυναμική, ένα δίκτυο μάρκετινγκ ή οικονομικούς πόρους στην επιχείρηση, αφήνοντας τον καινοτόμο να επικεντρωθεί στον τομέα στον οποίο είναι πιο ειδικευμένος. Σε οποιαδήποτε συνεργασία, η συμμετοχή σημαίνει διανομή και αυτό μπορεί να είναι πρόβλημα για τους καινοτόμους που επιθυμούν να διατηρήσουν τον πλήρη έλεγχο στα διανοητικά αγαθά τους. Η ρεαλιστική άποψη για μια τέτοια κατάσταση είναι ότι ένα ποσοστό οποιουδήποτε εισοδήματος είναι καλύτερο από το 100% κανενός εισοδήματος.

Σε κάποιες περιπτώσεις η επιχείρηση του καινοτόμου μπορεί να είναι ακατάλληλος σαν φορέας για να οδηγήσει τα διανοητικά κεφάλαια στην αγορά. Αυτή είναι συχνά η πιο δύσκολη απόφαση που πρέπει να ληφθεί. Σε τέτοιες περιστάσεις μπορεί να αναζητηθεί ένας διαφορετικός τύπος συνεργάτη – π.χ. ένας κάτοχος άδειας εκμετάλλευσης. Στο πλαίσιο μιας συμφωνίας άδειας εκμετάλλευσης δίνονται στον κάτοχο αδειας ορισμένα δικαιώματα πάνω στα διανοητικά περιουσιακά στοιχεία σε αντάλλαγμα των οποίων ο καινοτόμος (χορηγών άδεια) λαμβάνει οικονομική στήριξη.

Χρηματοδότηση Έρευνας & Ανάπτυξης

Η ανάπτυξη των διανοητικών κεφαλαίων από το στάδιο της ιδέας μέχρι την παραγωγή και την πώληση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας μπορεί να στοιχίζει πολύ ακριβά και είναι συχνά πέρα από τις δυνατότητες ενός μεμονωμένου ατόμου ή μιας μικρής επιχείρησης.

Μια τράπεζα μπορεί να είναι σε θέση να βοηθήσει και, στις κατάλληλες περιστάσεις μπορεί η οικονομική στήριξη ενός προγράμματος δράσης ή μιας επιχείρησης να προέλθει από κάποια άλλη χρηματοδοτική πηγή, όπως κάποιο Ταμείο Εγγυοδοσίας ή μέσω εταιρειών χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου (Venture Capitals), κλπ.

Επιπλέον πληροφορίες

Περισσότερες πληροφορίες για την κατοχύρωση με Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας, Βιομηχανικά Σχέδια και Υποδείγματα και σχέδια περιλαμβάνονται σε άλλα φυλλάδια του OBI, τα οποία μπορούν να ανακτηθούν και από την ιστοσελίδα του OBI (www.obι.gr).

Ο OBI διαχειρίζεται το αρχείο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των βιομηχανικών σχεδίων και συνεργάζεται σε θέματα ενημέρωσης με την Γενική Γραμματεία Εμπορίου (www.gge.gr) που είναι αρμόδια για τα εμπορικά σήματα και τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (www.opi.gr) για τα πνευματικά δικαιώματα.

Πληροφοριακά έντυπα μπορούν να παραγγελθούν μετά από τηλεφωνική επικοινωνία στην Υπηρεσία μιας Στάσης (ΥΜΣ) του OBI στο τηλέφωνο 210 6183580-2 κατά τη διάρκεια των κανονικών ωρών απασχόλησης. Στο ίδιο τηλέφωνο μπορούν να δοθούν βασικές πληροφορίες για γενικά ή και ειδικότερα θέματα που έχουν σχέση με τους τίτλους που χορηγεί ο Οργανισμός. Η ΥΜΣ και οι λοιπές υπηρεσίες του OBI παρέχουν τις πληροφορίες, τις συμβουλές και τις οδηγίες, δωρεάν. Στόχος είναι να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να μεγιστοποιήσουν την οικονομική δυνατότητα των διανοητικών αγαθών τους.

Στοιχεία για οργανισμούς και φορείς που μπορούν να συμβουλευτούν για ειδικότερα θέματα παρατίθενται στο παράρτημα II σε αυτό το φυλλάδιο.

Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας, ένας καινοτόμος πρέπει:

- να αναγνωρίζει πότε έχει μια καινοτόμο ιδέα που έχει οικονομική αξία
- να γνωρίζει τα θέματα που αφορούν την διανοητική ιδιοκτησία και τους παρεχόμενους τρόπους προστασίας
- να είναι έτοιμος για αναζήτηση επαγγελματικών συμβουλών
- να υιοθετήσει τις κατάλληλες διαδικασίες εμπιστευτικότητας για να διαφυλάξει τα δικαιώματά του
- να εξασφαλίσει την απαραίτητη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση των διανοητικών του αγαθών
- να είναι αυστηρός και ρεαλιστής στην αξιολόγηση της δυνατότητας εμπορευματοποίησής των

“Να είστε αυστηροί και ρεαλιστές στην αξιολόγηση της δυνατότητας εμπορευματοποίησης των διανοητικών αγαθών σας”

Παράρτημα I

Μια Συμφωνία Εμπιστευτικότητας μπορεί να λάβει πολλές μορφές, γι' αυτό και πρέπει να επιδιωχθούν επαγγελματικές συμβουλές πριν από την έναρξη συζητήσεων για μια τέτοια συμφωνία. Σε μια Συμφωνία Εμπιστευτικότητας πρέπει να ορίζονται:

- τα συμβαλλόμενα μέρη
- οι πληροφορίες που πρέπει να κρατηθούν εμπιστευτικές
- η διάρκεια της συμφωνίας
- η χρήση των εμπιστευτικών πληροφοριών

Η κατωτέρω συμφωνία είναι μόνο ένα παράδειγμα και δεν πρέπει να θεωρηθεί ως μοναδική.

ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το Σύμφωνο αυτό που συντάχθηκε σήμερα την 20.. αφορά όλα τα μέσα επικοινωνίας (γραπτός, προφορικός λόγος ή οποιαδήποτε άλλη μορφή του) μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που κατονομάζονται κατωτέρω για το χρονικό διάστημα απόμέχρι ή μετά από την..... 20... και ισχύει για οποιαδήποτε επικοινωνία ή ανταλλαγή οποιουδήποτε είδους πληροφοριών (περιλαμβανομένων, χωρίς κανέναν περιορισμό, και αυτών που είναι σχετικές με την τεχνογνωσία, τα σχέδια, τα δεδομένα, το λογισμικό, ή άλλα τεχνικά θέματα κ.λ.π.) σχετικών με το περιεχόμενο που καθορίζεται στην παρούσα Σύνοψη Εργασιών (όλες οι πληροφορίες αυτού του είδους καλούνται εφεξής «πληροφορίες»).

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συμφωνεί ότι:-

1. Όλες οι «πληροφορίες» που λαμβάνει από την άλλη πηγή (είτε άμεσα είτε έμμεσα) θα θεωρηθούν ως εμπιστευτικές και κανένα μέρος από αυτές δεν θα αποκαλυφθεί από τον παραλήπτη τους σε οποιονδήποτε τρίτο, οποιαδήποτε στιγμή και με οποιαδήποτε μορφή, χωρίς την προγενέστερη συγκατάθεση του άλλου συμβαλλομένου μέρους, γραπτά, για να αποδεικνύεται ότι είναι ειδικά αποκτηθείσα και σε κάθε περίπτωση όχι κατά παράβαση της παραγράφου 4 του παρόντος.
2. Οι πληροφορίες που λαμβάνει το ένα συμβαλλόμενο μέρος από το άλλο θα χρησιμοποιηθούν από τον αποδέκτη/ παραλήπτη μόνο για τους λόγους που καθορίζονται στη Σύνοψη Εργασιών της συμφωνίας αυτής («κατάλληλη χρήση») και ο αποδέκτης/παραλήπτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην τις χρησιμοποιήσει με άλλον τρόπο ή να μην χρησιμοποιήσει τις «πληροφορίες» χωρίς προγενέστερη ειδική γραπτή συμφωνία του συμβαλλομένου μέρους στο οποίο ανήκουν.
3. Για την αποφυγή αμφιβολίας ως προς την ιδιοκτησία των πληροφοριών ορίζεται ότι αυτές θα παραμείνουν στην ιδιοκτησία του συμβαλλομένου μέρους που τις παρέχει. Καμία άδεια δεν χορηγείται στον παραλήπτη και καμία άδεια δεν θεωρείται ότι προκύπτει.
4. Οι πληροφορίες μπορούν να αποκαλυφθούν στους υπαλλήλους του αποδέκτη/παραλήπτη αλλά μόνο

μέχρι το σημείο που αυτό είναι απαραίτητο για την «κατάλληλη χρήση» ή για την περαιτέρω επικοινωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών ή για να εκτελέσει μια εργασία, όπως συμφωνήθηκε εγγράφως μεταξύ των συμβαλλομένων μερών ότι θα υλοποιείται. Ο παραλήπτης θα αναλάβει την υποχρέωση να δεσμεύσει τους εμπλεκόμενους στις εμπιστευτικές πληροφορίες υπαλλήλους του για να τις κρατήσει ως εμπιστευτικές τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά από την τρέχουσα απασχόλησή τους και επιπλέον θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να επιβάλει τις υποχρεώσεις των υπαλλήλων αυτών που προκύπτουν από την παρούσα σχέση. Με τη γραπτή συγκατάθεση του συμβαλλομένου μέρους, την οποία δεν μπορεί να αρνηθεί αδικαιολόγητα, ο παραλήπτης μπορεί να αποκαλύψει τις πληροφορίες, στην έκταση που απαιτείται (πχ δικαστήριο).

5. Αυτή η συμφωνία δεν θα ισχύσει για οποιεσδήποτε πληροφορίες που:
- α. κατά την ημερομηνία της συμφωνίας αυτής είναι σε κοινή γνώση και χρήση ή κοινολογούνται στη συνέχεια αλλά όχι από λάθος του παραλήπτη ή λόγω παραβίασης της συμφωνίας αυτής.
 - β. ήταν γνωστές ήδη στον παραλήπτη κατά την ημερομηνία της αποκάλυψης υπό τον όρο ότι μπορεί αποδειχθεί με τεκμηριωμένα στοιχεία ότι πρόκειται για προγενέστερα γνωστή τεχνογνωσία.
 - γ. διατίθεται νόμιμα στον παραλήπτη από ανεξάρτητες πηγές ιδιοκτησίας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους
6. Στη συμφωνία αυτή ισχύει η νομοθεσία
Σε περίπτωση διαφοράς ή διαφωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που δεν μπορούν να επιλυθούν διαφορετικά η υπόθεση θα παραπεμφθεί

Υπογραφή	_____	Υπογραφή	_____
Όνομα	_____	Όνομα	_____
Θέση	_____	Θέση	_____
Ημερομηνία	_____	Ημερομηνία	_____

Για λογαριασμό της εταιρίας “Α”

Για λογαριασμό της εταιρίας “Β”

Υπογραφή μάρτυρος	_____	Υπογραφή μάρτυρος	_____
Όνομα	_____	Όνομα	_____
Διεύθυνση οικίας	_____	Διεύθυνση οικίας	_____
Επάγγελμα	_____	Επάγγελμα	_____

ΣΥΝΟΨΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Περιεχόμενα:

Στο περιεχόμενο των εργασιών που καλύπτονται από το σύμφωνο εμπιστευτικότητας περιλαμβάνεται κάθε πληροφορία που προέρχεται από την πείρα που αποκτάται μέσα στην εταιρία και και την τεχνογνωσία της εταιρίας “Α” στο πεδίο του

Κατάλληλη Χρήση:

Κατάλληλη χρήση θεωρούνται οι συζητήσεις μεταξύ των συμβαλλομένων μερών για μια πιθανή συνεργασία/συζήτηση για μια πιθανή επιχειρησιακή σχέση/ έρευνα για μια δυνατή/πιθανή συμφωνία αδειας εκμετάλλευσης μεταξύ του προσώπου/της επιχείρησης/επιχείρησης Α και του προσώπου/επιχείρησης/επιχείρηση Β στον τομέα του περιεχομένου

Υπογραφή _____	Υπογραφή _____
Όνομα _____	Όνομα _____
Θέση _____	Θέση _____
Ημερομηνία _____	Ημερομηνία _____

Για λογαριασμό της εταιρίας “Α”

Για λογαριασμό της εταιρίας “Β”

Υπογραφή μάρτυρος _____	Υπογραφή μάρτυρος _____
Όνομα _____	Όνομα _____
Διεύθυνση οικίας _____	Διεύθυνση οικίας _____
Επάγγελμα _____	Επάγγελμα _____

Παράρτημα II

Μερικές Χρήσιμες Διευθύνσεις

Enterprise Europe Network (EEN)- Hellas

Web: www.enterprise-hellas.gr

Δίκτυο ΠΡΑΞΗ (HELP-FORWARD Network,
Hellenic Project FOR Wider Application of R&D) -

Συντονιστής του EEN - Hellas

Κολοκοτρώνη 8

10561 Αθήνα

Τηλ.: 210 3607690

Web: www.help-forward.gr

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ)

Ακαδημίας 6

10671 Αθήνα

Τηλ: 210 3387104

Φαξ: 210 3622320

Web: www.uhc.gr

Email: keeuhcci@uhc.gr

Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών

Ακαδημίας 7

10671, Αθήνα

Τηλ :1506, 210 3604815

Φαξ :210 3616464

Web: www.acci.gr

Email: info@acci.gr

Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Πειραιώς

Λουδοβίκου 1, Πλατεία Οδησσού

18531 Πειραιάς

Τηλ: 2104177241-5

Φαξ: 2104178680

Web: www.pcci.gr

Email: everp@pcci.gr

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών

Ακαδημίας 60, 106 79 Αθήνα

Τηλ: 210 3398102

Φαξ: 210 3610537

Web: www.dsa.gr

Email: info@dsa.gr

Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης

Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης

26ης Οκτωβρίου 5, 54626 Θεσσαλονίκη

Τηλ: 2310 542987

Φαξ: 2310 553444

Web: www.dsth.gr

Email: dsthe@otenet.gr

Δικηγορικός Σύλλογος Πάτρας

Δικαστικό Μέγαρο Πατρών

Γούναρη 30, 262 22 Πάτρα

Τηλ: 22610 320931

Web: www.dspatras.gr

Email: diksipat@otenet.gr

Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά

Ηρώων Πολυτεχνείου 47, 18535 Πειραιά

Τηλ: 210 4115703, 210 4176251

Φαξ: 210 4172948

Web: www.dspeir.gr

Email: secretary@dspeir.gr

Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων

Δικαστικό Μέγαρο Χανίων

Πλατεία Ελευθερίας, 73134 Χανιά

Τηλ: 28210 52171

Web: www.dschania.org

ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ)
Γιάννη Σταυρουλάκη 5 (πρώην Παντανάσσης)
151 25 Παράδεισος Αμαρουσίου
Τηλ: 210 6183500, 80011-08108
Φαξ: 210 6819231
Web: www.obi.gr
Email: info@obi.gr

Διεύθυνση Εμπορικής Ιδιοκτησίας
Γενική Γραμματεία Εμπορίου
Πλατεία Κάνιγγος, 101 81, Αθήνα
Τηλ.: 213 1514488
Web: www.gge.gov.gr
Email: emporika-simata@gge.gr

Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)
Μετσόβου 5, Αθήνα, 10682
Τηλ. 213 2147800
Web: www.opi.gr
Email: info@opi.gr, legal@opi.gr

ΆΛΛΕΣ ΕΠΑΦΕΣ

Υπουργείο Εξωτερικών
Ειδική Γραμματεία Αξιοποίησης Διεθνών Προγραμμάτων
Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής
Χρηματοδοτικών και Επενδυτικών Προγραμμάτων
Βασ. Σοφίας 1, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3684138
Web: www.eysxep.mfa.gr
Email: eysxep@mfa.gr

Υπουργείο Εξωτερικών
Ειδική Γραμματεία Αξιοποίησης Διεθνών Προγραμμάτων
Πύλη Διεθνών Χρηματοδοτήσεων
Βασ. Σοφίας 1, 106 71 Αθήνα
Τηλ: 210 3684262
Φαξ: 210 3684145
Web: www.aidfunding.mfa.gr
Email: aidfunding@mfa.gr

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
Διεύθυνση Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων -
StartUpGreece
Κάνιγγος 20, 101 81 Αθήνα
Τηλ.: 210 3893914
Web: www.startupgreece.gov.gr
Email: team@startupgreece.gov.gr

Συντονιστικό Κέντρο για την Αντιμετώπιση του
Παρεμπορίου
Πλατεία Κάνιγγος, ΤΚ 10181 Αθήνα
Τηλ.: 210 3893500, 210 3893320
Fax: 210 3823814
Email: sykap@gge.gr

Υπουργείο Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών
Θεμάτων
Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων
Κατανάλωσης
Καρ.Σερβίας 10, Αθήνα 10184
19η Δ/ση Τελωνειακών Διαδικασιών, Τμ. Γ΄.
Τηλ: 210 6987445, Email: d19diadi@otenet.gr
33η Δ/ση Ελέγχου Τελωνείων, Τμ. Α΄.
Τηλ: 210 7259326, Email: d33-a@otenet.gr
Web: www.gsis.gr

Υπουργείο Οικονομικών
Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε)
Αλκίφρονος 92 & Πειραιώς 207
Αθήνα 118 53
Τηλ.: 210 3401000, 1001, 1002, 1062
Web: www.minfin.gr
E-mail: kyd3@sdoe.gr

Ελληνική Αστυνομία
Διεύθυνση Ασφαλείας
Τμήμα Οικονομικών Εγκλημάτων
Π. Κανελλοπούλου 4, Αθήνα 10177
Τηλ.: 210 6997780
Web: www.astynomia.gr
E-mail: dda2@astynomia.gr

Intellectual Assets Centre

Suite 6/6 Skypark
8 Elliot Place
Glasgow G3 8EP

T +44(0)141 243 4920 | F +44(0)141 229 1498
E info@ia-centre.org.uk | W www.ia-centre.org.uk

Intellectual Assets Centre
realising Scotland's potential

INVENTION AND INNOVATION

This is the first of a series of four Help for the Innovator booklets aimed at small to medium-sized enterprises and private innovators in Scotland, covering:

Invention and Innovation

A Brief Guide to Patenting

Consider Licensing

Combining for Success

These booklets were commissioned and published by the Intellectual Assets Centre. They were originally written and researched by James Houston and Douglas Robertson of the University of Strathclyde and subsequently have been revised and updated by James Houston, Alison McFarlane and Lynda Frow of Research and Consultancy Services at the University of Strathclyde

Intellectual Assets Centre
realising Scotland's potential

SCOTTISH EXECUTIVE

PROJECT PART-FINANCED
BY THE EUROPEAN UNION

Europe and Scotland
Making it work together